

ZLOČINI NARCISA (IV)

Dr. Marčinko: 'Ti ljudi znaju biti šarmantni i uljuđeni, ali nakon nekog vremena pokaže lice nasilnika'

'Često žrtva nasilja pokušava nemoguće, a to je ispraviti duboke deficite ličnosti svog partnera. Dobro je da žrtve počinitelja kaznenih djela potraže stručnu pomoć.'

Piše: Dušan Miljuš Objavljeno: 08. listopad 2024. 10:23

[Share](#) [X Post](#) [Email](#)

prof. dr. sc. Darko Marčinko, dr. med., specijalist psihijatrije, predstojnik Klinike za psihijatriju i psihološku medicinu KBC-a Zagreb

© Ronald Bošić/Gospix/Cropix

VEZANE VJEŠTI

ZLOČINI NARCISA (VII)

Nezaposlena domaćica pokušala ubiti i supruga, a umirovljenika je zatukla kamionom: 'Nije duševni bolesnik, točno je znala što radi'

ZLOČINI NARCISA (VIII)

Što je kriminal 'bijelog ovratnika': 'Navest ču vam jedan primjer, to nižerangirane osobe ne mogu napraviti...'.

PROMO

Uz pomoći i zaštiti velikih igrača svoju kupnju možete shvatiti na miru, bez gužve i nervoze. Nije li to odlično?

Nakon teških kaznenih djela kao što su pokušaji ubojstva ili ubojstva, žrtve i članovi obitelji često se pitaju zašto se to njima dogodilo i jesu li nešto mogli napraviti. Ovdje nema jednostavnog odgovora i objašnjenja, kao što nema niti dva identična slučaja.

Kaže nam to prof. dr. sc. **Darko Marčinko**, dr. med., specijalist psihijatrije, predstojnik Klinike za psihijatriju i psihološku medicinu KBC-a Zagreb.

Iako ne može komentirati konkretnе slučajevе, profesor Marčinko komentira je psihodinamiku žrtava kaznenih djela. Iz etičkih razloga nije mogao komentirati niti jedan konkretni slučaj, nego je dao psihodinamsku analizu vezanu uz odnos počinitelja kaznenih djela s težim formama poremećaja ličnosti i njihovih žrtava.

- Bliske osobe iz okoline počinitelja teško kaznenog djela (koji ima dijagnosticiran teški poremećaj ličnosti) obično traže racionalna objašnjenja i logiku počinjenja djela. Problem je taj da u psihici počinitelja kada radi kazneno djelo vladaju iracionalnost, nedostatak zdrave logike i niski magoni, konkretno radi se o nasilju kao negativnom derivatu magona agresije. Zato je nemoguće logikom zdrave osobe i racionalnim mehanizmima objasniti teška kaznena djela, jer oni su odraz bolesnog modela ponašanja. Žrtve ili osobe iz okoline obično si postavljaju pitanja jesu li oni mogli nešto učiniti da sprječe djelo, ali i ovdje je situacija višedimenzijsnata - kaže naš sugovornik.

Inače, često su teška kaznena djela produkt dubokih deficitova na razini ličnosti počinitelja (tzv. trajni i duboki poremećaji ličnosti), a česta uporaba sredstava ovisnosti počinitelja djela dodatno dezinhibira i pojačava impulzivne radnje.

- Kod osoba s teškim poremećajima ličnosti koji počine teška kaznena djela obično se nije uspije razviti pravi, autentični self. Agresija i nasilje su stoga reakcija na unutrašnji deficit i nemogućnost zdravog upravljanja vlastite psihe. Umjesto integriteta ličnosti, u počinitelju kaznenog djela vladaju fragmentiranost (parcijalno videnje sebe i drugih bez cjelovite slike), duboka nesigurnost i s njom povezan osjećaj ugroženosti. Izvana gledano, dio ljudi iz okoline teško prihvata da ovaj osjećaj ugroženosti može biti potpuno imaginarn (dakle bez realnih osnova) jer traže racionalna objašnjenja, ali za osobu koja osjeća ugroženost ona ima punu snagu i dominira psihom. Na relativno malu narcističku povredu i s njom povezan osjećaj ugroženosti, osobe s narcističkim poremećajem ličnosti mogu razviti toksični sram i tornado nasilja kroz koje pokušavaju sačuvati kakav-tako samopouzdanje. To zbunjuje žrtvu, jer kada su u vezi, sklone su vjerovati kako su ljutnjici, bijes i nasilje narcističkog partnera prolazni te da se mogu racionalno opravdati, npr. faktorima teškog cjetinstva ili loše ekonomiske situacije. Međutim, za nasilje ne treba tražiti opravdanje, nego ga treba s medicinske strane lječiti, odnosno s pravne strane procesuirati. Drugi je problem što ljudi s teškim formama poremećaja ličnosti mogu pokazivati površinsku ulijedenost, biti šarmanti, ponekad i dobrobitni, nuditi altruizam, a lice nasilnika pokuša tek nakon nekog vremena koje provedu u vezi. Često žrtva nasilja pokušava nemoguće, a to je ispraviti duboke deficitne ličnosti svog partnera - kaže prof. Marčinko.

Ono što smatra dobrim je da žrtve počinitelja kaznenih djela potraže stručnu pomoć, psihijatrijsko-psihoterapijski oblik pomoći.

- U psihoterapiji se radi na proradi traumatskog iskustva, postupno se radi na prepoznavanju, imenovanju i komuniciranju nelagodnih emocija koje je traumatski događaj proizveo i integriranju s drugim, zdravim dijelovima ličnosti. Ovisno o strukturi ličnosti osobe koja traži pomoći, ali i o intenzitetu traumatskog iskustva, mogući su veći ili manji terapijski pomaci. Ovdje nema brzih rješenja, jer trauma pogoda duble razine ličnosti i nije realno u kratkom razdoblju ispraviti štetu koju je trauma napravila. Razne su forme psihičkih smetnji koje žrtve traume razviju, u početku je to akutna reakcija na stres, u tijekima iz poremećaj prilagodbe, a česta su situacije PTSP-a (posttraumatskog stresnog poremećaja). Dobra vijest je da, uz stručnu pomoć, može pomoći i podrška okoline. Pritom je bitno da podrška i savjeti iz okoline ne budu previše direktni, odnosno intruzivni jer žrtvu traume tako još više fiksiraju u poziciju patologije. Empatijski pristup kao i zdrava prisutnost ('tu sam za tebe') mogu pomoći osobama koja je žrtva. Žrtve traumatskog iskustva često razvijaju i disocijaciju te se ne mogu sjetiti svih detalja situacije kada su bile žrtve kaznenog djela. Disocijacija je prirodni psihološki mehanizam obrane, kojim se osoba brani tako da iz zone svjesnoga gura teške sadržaje kao što je iskustvo traume. Tako se tumaci i nedostatak ili rupe u sjećanju koje nastaju tijekom traumatskog događaja - zaključuje naš sugovornik.

Tekst je objavljen uz finansijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti

#Zločini Narcisa #Marčinko Darko

Želite li dopuniti temu ili prijaviti pogrešku u tekstu?

Vise na webu

Liječnik: Hemoroidi će zauvijek nestati 32 sata nakon što uzmete ovo

Moderni i skupi njemački zatvor pod istragom zbog mučenja zatvorenika; Liječnik: Tamo nikad nisam vidi toaletni papir

Zglobovi kao novi za 7 dana ...